

Sygn. akt III AUz 245/20

POSTANOWIENIE

Dnia 19 sierpnia 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Iwona Krzeczowska – Lasoń (spr.)

Sędziowie: SA Alicja Podlewska

SA Daria Stanek

po rozpoznaniu w dniu 19 sierpnia 2020 r. w Gdańsku na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania J. W.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

o wysokość emerytury policyjnej

na skutek zażalenia J. W. na postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 5 lutego 2020 r. sygn. akt VII U 154/20

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

SSA Alicja Podlewska SSA Iwona Krzeczowska – Lasoń SSA Daria Stanek

Sygn. akt III AUz 245/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 czerwca 2017 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji ponownie ustalił wysokość emerytury policyjnej od 1 października 2017 r. ubezpieczonego J. W..

Od powyższych decyzji odwołanie wniósł ubezpieczony domagając się jej zmiany przez przyznanie świadczenia w dotychczasowej wysokości oraz zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych..

Pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu emerytalno-rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 5 lutego 2020 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. zawiesił postępowanie w sprawie uznając, że rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przez Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie P 4/18, zainicjowanego pytaniem prawnym Sądu Okręgowego w Warszawie.

Z postanowieniem nie zgodził się wnioskodawca, zarzucając m.in. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione już z tej przyczyny, że ocena co do istnienia podstaw zawieszenia postępowania wyrażona przez Sąd I instancji nie zawiera pełnego, należytego uzasadnienia, wobec czego jest ona – o ile nie wadliwa, to co najmniej przedwczesna. Bez pogłębionego uzasadnienia, w ramach którego Sąd I instancji wypowie się co do kwestii, które zostaną określone w poniższych rozważaniach, kontrola instancyjna istnienia przesłanek zawieszenia postępowania jest niemożliwa.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia przedstawił stanowisko stron w postępowaniu odwoławczym, powołał brzmienie treści art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. oraz treść pytania prawnego Sądu Okręgowego w Warszawie w sygn. akt XIII 1U 326/18 do Trybunału Konstytucyjnego. Zdaniem Sądu wystąpienie z pytaniem prawnym do TK przez Sąd Okręgowy w Warszawie o zbadanie zgodności z konstytucją zastosowanych przez organ rentowy przepisów ustawy zaopatrzeniu emerytalnym uzasadniało zawieszenie niniejszego postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c.

Sąd Okręgowy wydaje się wychodzić z założenia, że przepis art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. zawsze stwarza możliwość zawieszenia postępowania w sytuacji, gdy w sprawie dotyczącej analogicznego rozszczenia, opartego na tej samej podstawie prawnej przed Trybunałem Konstytucyjnym zawisła sprawa, gdzie przedmiotem badania pod kątem zgodności z przepisami Konstytucji RP miałyby być ta właśnie podstawa prawna. Tak jednak nie jest.

Podstawowym warunkiem umożliwiającym zawieszenie postępowania na tej podstawie jest bowiem przekonanie sądu co do istnienia wątpliwości konstytucyjnych analogicznych jak te, które miał Sąd zadający Trybunałowi Konstytucyjnemu zapytanie prawne. W uzasadnieniu postanowienia wątpliwości takowe powinny być wyartykułowane wprost i wówczas możliwe byłoby porównanie, czy są one analogiczne jak te, które skutkowały zadaniem zapytania prawnego. Takich rozważań w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia brakuje. Jest oczywiste, że brak wątpliwości natury konstytucyjnej nie powinien skutkować zawieszeniem postępowania, lecz rozstrzygnięciem sprawy. Nie ma z tego punktu widzenia żadnego znaczenia, że inny sąd takowe wątpliwości posiada, albowiem z perspektywy rozstrzygnięcia konkretnej sprawy znaczenie ma wyłącznie ta ocena, jaką posiada sąd meriti. Jeśli by była ona błędna, to oczywiście może zostać zweryfikowana w postępowaniu odwoławczym.

Już biorąc powyższe pod uwagę zaskarżone postanowienie podlegało uchyleniu. Sąd Okręgowy nie wskazał, aby miał jakiegokolwiek wątpliwości natury konstytucyjnej odnośnie przepisów prawa materialnego, które miałyby w niniejszej sprawie zastosowanie. Samo stwierdzenie zawisłości sprawy w Trybunale Konstytucyjnym na skutek pytania prawnego zadane przez Sąd Okręgowy w Warszawie (sygn. P 4/18), nie jest wystarczającą przesłanką do zawieszenia postępowania. Kontrola prawidłowości zawieszenia postępowania na wskazanej przez Sąd Okręgowy podstawie prawnej i z podanych przez ten Sąd przyczyn byłaby możliwa dopiero po przedstawieniu przez ten Sąd własnych rozważań w opisywanych kwestiach, których to rozważań zabrakło w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

Nadto Sąd Apelacyjny stwierdza, że od ponad dwóch lata od skierowania przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego sprawa, której nadano sygnaturę P 4/18 nie doczekała się rozstrzygnięcia. Termin rozprawy wyznaczono na 17 marca 2020 r., a następnie na zmieniono na 21 kwietnia 2020 r., 19 maja 2020 r., 2 czerwca 2020 r. i 15 lipca 2020 r. Rozprawę 15 lipca 2020 r. przerwano do 18 sierpnia 2020 r. Ta ostatnia nie zakończyła się, albowiem zarządzono przerwę w rozprawie do 11 września 2020 r.

Reasumując, Sąd I instancji powinien dokonać oceny, czy wskazane we wstępie przepisy ustawy zgodne są z normami konstytucyjnymi. Jeśli przystępując do rozpoznania sprawy Sąd nie będzie miał żadnych wątpliwości co do ich zgodności z normami konstytucyjnymi, to powinien przystąpić do merytorycznego rozpoznania sprawy. Sam fakt istnienia takich wątpliwości, które skłoniły inny sąd do zadania pytania Trybunałowi Konstytucyjnemu pozostawał będzie wówczas bez znaczenia dla rozpoznania tej konkretnej sprawy przez Sąd orzekający. W razie

ewentualnego późniejszego uznania przez Trybunał Konstytucyjny przepisu za niezgodny z Konstytucją RP, stronie będzie przysługiwała skarga o wznowienie postępowania.

Bezsporne jest, że sprawa tocząca się od dnia 8 sierpnia 2017 r. przed Sądem Okręgowym, w której postępowanie jest aktualnie zawieszona na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c jest dla ubezpieczonego sprawą ważką, gdyż dotyczy wysokości jego świadczenia, które jest źródłem jego utrzymania. Z akt emerytalnych wynika, że na podstawie zaskarżonej decyzji wysokość emerytury brutto 6.652,20 zł została obniżona do kwoty 2.069,02 zł.

W polskim systemie prawnym obowiązek zorganizowania systemu jurysdykcyjnego tak, aby właściwe sądy mogły podjąć rozstrzygnięcia w rozsądnych terminach, wynika przede wszystkim z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, według którego każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Obowiązek ten wynika także z art. 6 ust. 1 zdanie pierwsze Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w R. dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm., dalej Konwencja), zgodnie z którym każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą przy rozstrzygnięciu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o zasadności każdego oskarżenia w wytoczonej przeciwko niemu sprawie karnej. Konwencja obowiązuje w polskim systemie prawnym jako część krajowego porządku prawnego i jest stosowana bezpośrednio, mając pierwszeństwo przed ustawą (art. 91 ust. 1 i 2 Konstytucji RP).

Dodatkowo wskazać należy na stanowiska Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie odwołań od decyzji Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA obniżających z dniem 1 października 2017 r. świadczenia emerytalno-rentowe byłym funkcjonariuszom służb ochrony państwa PRL ((...)) zwracającego uwagę na niecelowość zawieszania postępowania w sytuacji, gdy zakresem pytania prawnego w sprawie o sygn. akt P 4/18 nie jest objęta kwestia, czy sprawa dotycząca obniżenia emerytury i renty została załatwiona przez organ rentowy zgodnie ze standardem wyznaczonym przez art. 1 Protokołu Nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175) stanowiącego, że nikt nie może być pozbawiony własności, chyba że w interesie publicznym i na określonych prawem warunkach, jak i odwołującego się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, że zmniejszenie lub zaprzestanie wypłaty świadczenia emerytalnego może stanowić ingerencję w poszanowanie własności w rozumieniu art. 1 przywołanego Protokołu. Ingerencja ta, zwłaszcza ze strony organu władzy publicznej, musi być uzasadniona, zgodna z prawem, realizować cele mieszczące się w granicach interesu publicznego oraz być rozsądnie proporcjonalna do realizowanego celu. Rzecznik podkreślił, że wykładnia przepisów stanowiących podstawę prawną kwestionowanych decyzji powinna uwzględniać wiążący Polskę standard konwencyjny zwracając jednocześnie uwagę na obowiązujący w Polsce system źródeł prawa przesądzający, że w myśl art. 91 ust. 2 w zw. z art. 87 ust. 1 Konstytucji, ratyfikowana umowa międzynarodowa ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy nie da się pogodzić z umową.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, utrzymywanie w sprawie „stanu zawieszenia” w istocie odbiera stronie skarżącej na czas nieokreślony konstytucyjnie gwarantowane prawo do sądu. Należy podkreślić, że odwołujący się ma prawo oczekiwać od Państwa zapewnienia jej jak najszybszego rozpoznania sprawy przez Sąd, sprawy dla niej istotnej życiowo - o wysokości świadczenia emerytalnego.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 397 § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSA Alicja Podlewska SSA Iwona Krzeczowska – Lasoń SSA Daria Stanek